

Ympäristöluvut

Asia

Lehmonkärjen väylän määrääminen julkiseksi kulkuväyläksi, Asikkala

Hakija

Väylävirasto
PL 33
00521 HELSINKI
Y-tunnus: 1010547-1

Etelä-Suomen aluehallintovirasto, ympäristölupavastuualue
Postiosoite: PL 1, 13035 AVI
Puhelinvaihtel: 0295 016 000
ymparistoluvat.etela@avi.fi | www.avi.fi

1 Perustiedot

1.1 Hakemuksen vireilletulo

Väylävirasto on 6.6.2025 Etelä-Suomen aluehallintovirastossa vireille pane-massaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa hakenut Leh-monkärjen yleisen paikallisväylän (nro 8166) määräämistä julkiseksi kulku-väyläksi Päijänteen Vähän-Äiniön lahdella Asikkalan kunnassa.

1.2 Luvan hakemisen peruste

Hanke on luvanvarainen vesilain (587/2011) 10 luvun 2 §:n 1 momentin perusteella.

1.3 Toimivaltainen lupaviranomainen

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on toimivaltainen lupaviranomainen vesi-lain 1 luvun 7 §:n 1 momentin perusteella.

1.4 Viranomaista koskeva merkintä

Aluehallintovirastot lakkautetaan 31.12.2025. Lupa- ja valvontavirastosta annetun lain (530/2025) 32 §:n 1 momentin mukaan aluehallintovirastojen vireillä olevat asiat siirtyvät lain voimaan tullessa (1.1.2026) Lupa- ja val-vontavirastolle.

2 Asia

2.1 Taustatiedot

2.1.1 Sijainti

Lehmonkärjen yleinen paikallisväylä (nro 8166) sijaitsee Päijänteen Vähän-Äiniön lahdella Asikkalan kunnassa Vähä-Äiniön osakaskunnan hallinnoi-malla yhteisellä vesialueella Vähä-Äiniön osakaskunta 16-424-876-1 ja jär-jestäytymättömän Joenniemen osakaskunnan hallinnoimalla yhteisellä vesi-alueella 16-405-876-1. Väylä alkaa olemassa olevalta Niemistenjärki-Maa-keski-väylältä (nro 8165) Lepsanniemen edustalta ja kulkee Vähän-Äiniön lahden poikki Lehmonkärjen venesataman edustalle.

2.1.2 Kaavoitus

Hankealueella on voimassa Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014, joka on saanut lainvoiman 14.5.2019. Lehmonkärjen väylä kulkee Lehmonkärjen päässä alueella, joka on merkinnällä mv1 (Lehmonkärjen ja Pätiälänlahden kehittämisen kohdealue) ja sivuaa lopun matkaa aluetta, joka on

merkinnällä ma (kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta maakunnallisesti arvokas alue).

Hankealueella on voimassa Päijänteen ranta-alueiden osayleiskaava, joka on hyväksytty Asikkalan kunnanvaltuustossa 23.3.1999 ja vahvistettu Hämeen ympäristökeskuksessa 4.1.2001 ja 6.9.2002. Väylän alue on merkitty vesialueeksi (W). Lehmonkärjen väylä kulkee lisäksi alueella, joka on merkinnällä ma (maisemaolosuhteiltaan merkittävä alue), lu (luonto-olosuhteiltaan merkittävä alue) sekä jv (vesistön ravinnekuormituksen kannalta herkkä alue).

Hankealueella ei ole asemakaavaa.

Hakemuksen mukaan hanke ei ole ristiriidassa alueen kaavoitustilanteen kanssa tai vaikeuta kaavan laatimista.

2.1.3 Aiemmat päätökset

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on Asikkalan kunnan hakemuksesta 9.3.2023 antamallaan ja sittemmin lainvoiman saaneella päätöksellä nro 65/2023 määrännyt Lehmonkärjen uuden väylän nro 8166 yleiseksi paikallisväyläksi.

Liikenne- ja viestintävirasto on Asikkalan kunnan esityksestä 12.6.2023 antamallaan väyläpäätöksellä (dnro TRAFICOM/267089/05.01.26.00/2023) vahvistanut ja määritellyt uuden Lehmonkärjen väylän. Väyläpäätöksen mukaan väylän mitoitussyvyys on 2,4 m ja harausvyvyys -3,0 m (NN +77,70 m). Päätöksen mukaan väylälle asennetaan kolme uutta turvalaitetta: TL-88486, TL-88485 ja TL-88484. Väylä kuuluu luokkaan VL5, paikallisveneväylä. Asikkalan kunta on ottanut Lehmonkärjen yleisen paikallisväylän käyttöön vuonna 2023.

2.1.4 Sopimustilanne

Asikkalan kunta ja Väylävirasto ovat sopineet Lehmonkärjen yleisen paikallisväylän (nro 8166) siirtymisestä Väyläviraston hallintaan. Sopimuksen mukaan Väylävirastosta tulee väylän ylläpitäjä, ja se hakee aluehallintovirastolta väylän määräämistä julkiseksi kulkuväyläksi. Osapuolet ovat sopineet korvauksista vesilain 13 luvun 13 §:n nojalla. Sopimuksen mukaan Väylävirasto korvaa vesilain 10 luvun 11 §:n nojalla Lehmonkärjen kulkuväylään kuuluvat laitteet sekä myös kulkuväylän rakentamisesta ja parantamisesta aiheutuneet kustannukset Asikkalan kunnalle. Sopimus on tullut voimaan molempien osapuolten allekirjoituksella 2.6.2025. Sopimus raukeaa, mikäli Lehmonkärjen väylän määrääminen julkiseksi kulkuväyläksi ei saa lainvoimaa.

2.2 Vesitaloushanke

2.2.1 Hankesuunnitelma

Lehmonkärjen palvelusatamaan ja matkailukeskukseen johtavan nykyisen Lehmonkärjen yleisen paikallisväylän (nro 8166) mitoitussyvyys on 2,4 m, ja väylän harausvyvyys eli varmistettu vesisyvyys on -3,0 m (NN +77,70 m). Väylän leveys on 50 m ja väyläalueen kokonaispinta-ala on noin 16,6 ha. Väylä koostuu kolmesta väylälinjasta, ja sen pituus on noin 3,4 km. Väylällä on kolme kelluvaa turvalaitetta. Väylää ei ole ruopattu.

Asikkalan kunta ja Väylävirasto ovat sopineet, että väylä siirtyy Väyläviraston hallintaan ja että Väylävirasto hakee aluehallintovirastolta väylän määrittämistä julkiseksi kulkuväyläksi. Lehmonkärjen väylään ei tehdä muutoksia, mutta väylän ylläpitäjäksi tulee Väylävirasto ja väylän status muuttuu julkiseksi kulkuväyläksi. Muutos on hallinnollinen, eikä se edellytä toimenpiteitä väylän geometriaan, vesisyvyyteen, mitoitussyvyykseen eikä nykyisiin turvalaitteisiin.

Suunnitelman vedenkorkeuden vertailutaso on NN+77,70 m eli Päijänteen purjehduskauden alivedenkorkeus NW_{nav}. Uuden N₂₀₀₀-järjestelmän mukaisia vertailutasoja ei ole vielä vahvistettu Päijänteen vesiväylille.

2.2.2 Rakenteet

Asikkalan kunta on asentanut Lehmonkärjen yleiseen paikallisväylään kolme kelluvaa turvalaitetta: kaksi itäviittaa ja yksi länsiviitta.

Väyläalueen läheisyydessä ei ole rantarakenteita eikä vedenalaisia johtoja tai kaapeleita.

2.3 Ympäristön tila ja vaikutusarvio

2.3.1 Lähiympäristö ja maankäyttö

Päijänne on yksi Suomen suurimmista järvistä, ja sen ekologinen tila on pääosin hyvä. Järveen päätyvän kuormituksen määrä on viime vuosikymmenten aikana vähentynyt merkittävästi, mikä on parantanut järven tilaa.

Päijänteellä on useita arvokkaita luontokohteita ja Päijänteen kansallispuisto. Päijännettä säännöstellään Kalkkisten padolla.

Vähän-Äiniön lahden rannoilla sijaitsee runsaasti loma-asutusta ja joitakin vakituksessa asuinkäytössä olevia rakennuksia. Maastokartalle on merkitty uimarannat Talassaarentien päähän ja Lehmonkärkeen. Nämä eivät kuitenkaan ole valvottuja yleisiä uimarantoja.

Nykytilaan verrattuna hankkeen toteuttaminen ei aiheuta haittaa maankäytön järjestämiselle.

2.3.2 Luonnonarvot ja luonnonsuojelu

Hankealueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse suojelualueita. Lähimmät Natura 2000 -verkostoon kuuluvat alueet ovat hankealueesta noin 800 m:n etäisyydellä sijaitseva Vanhakartanon idänverijuurialue Vähän-Äiniön lahden koillisrannalla (tunnus FI0301017) sekä noin neljän kilometrin etäisyydellä oleva laaja vesistöjä ja saaria käsittävä Päijänteen alue (tunnus FI0335003). Lähin yksityinen luonnonsuojelualue on noin 2,5 km:n etäisyydellä oleva Tupalan luonnonsuojelualue (tunnus YSA245448) Myllyk-
selässä. Päijänteen kansallispuiston lähimmät saaret ovat noin neljästä viiteen kilometrin etäisyydellä hankealueesta.

Veneliikenteestä aiheutuu merenpohjaa häiritseviä virtauksia ja aaltoilua sekä vedenpäällistä ja vedenalaista melua. Lehmonkärjen väylä sijaitsee Vähän-Äiniön lahden keskiosan syvällä vesialueella, jolloin haittavaikutukset matalilla vesialueilla ja rannoilla jäävät vähäisemmiksi. Hankealueen välittömässä läheisyydessä vesialueella ei ole luonnoltaan arvokkaita alueita. Nykytilaan verrattuna hankkeesta ei aiheudu luonnonsuojelulain (1096/1996) vastaisia seurauksia.

2.3.3 Muinaismuistot ja kulttuuriperintö

Asikkalan alueella on harjoitettu maanviljelyä pitkään ja alueelta on löydetty monia muinaisjäännöksiä. Hankealuetta lähimmät muinaisjäännökset ovat Paskonsaaren rautakautinen hautapaikka (tunnus 1000032469), Vanhakartanon rautakautinen asuinpaikka ja hautapaikka (tunnukset 1000039364 ja 1000039365), Äpätin rautakautinen hautapaikka (tunnus 16010006), Ojaintien pellon kivikautinen asuinpaikka (tunnus 16010005) ja Kuoreniemen kivrakenteet (tunnus 16010004). Vähä-Äiniön kylä Vähän-Äiniön lahden koillisrannalla on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY, tunnus 1946).

Monikeilaluotausaineiston käsittelyn yhteydessä vuonna 2022 havaittiin yksi mahdollinen hylky. Kyseessä on mahdollisesti uponnut vene, jonka koko on noin 4,5 m x 1,5 m. Kohde sijaitsee Lehmonkärjen väyläalueen ulkopuolella.

Lehmonkärjen väylän määrääminen julkiseksi kulkuväyläksi ei edellytä ruoppaustöitä, joten vedenalaisen kulttuuriperinnön inventointia ei tässä yhteydessä ole suoritettu. Koko suunnitellulla väyläalueella vesisyvyys on yli kuusi metriä, joten harausvyvydeltään kolmen metrin väylän liikenne ei todennäköisesti vaikuta pohjassa mahdollisesti oleviin kohteisiin.

Vähän-Äiniön lahden itäpuoli kuuluu valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen Etelä-Päijänteen kulttuuri- ja harjusaarimaisemat (tunnus VAM040040). Maisema-alueeseen kuuluu monipuolista harju- ja järviluontoa, alavaa viljelymaisemaa sekä arvokkaita kyläkokonaisuuksia. Lehmonkärjen väyläalue jää kokonaisuudessaan maisema-aluerajauksen ulkopuolelle.

Lehmonkärjen väylän määrittämisellä julkiseksi kulkuväyläksi ei ole vaikutusta kulttuuriympäristöön eikä mahdolliseen vedenalaiseen kulttuuriperintöön.

2.3.4 Vesistö

2.3.4.1 Yleiskuvaus

Päijänne on yksi Suomen suurimmista järvistä. Päijänteen Vähän-Äiniön lahden pinta-ala on 290 ha ja suurin syvyys 20 m.

2.3.4.2 Vedenkorkeudet

Päijänteen vedenkorkeuden tunnusluvut Kalkkisten asteikolla ajanjaksolla 1970–2021 on esitetty alla olevassa taulukossa 1.

Taulukko 1. Päijänteen vedenkorkeuden tunnusluvut Kalkkisten asteikolla ajanjaksolla 1970–2021.

Vedenkorkeudet	NN-korkeusjärjestelmä
ylivedenkorkeus HW	+79,24 m
keskiylivedenkorkeus MHW	+78,65 m
keskivedenkorkeus MW	+78,24 m
keskialivedenkorkeus MNW	+77,81 m
alivedenkorkeus NW	+77,49 m

Hankkeesta ei aiheudu muutoksia vedenkorkeuksiin.

2.3.4.3 Tulvariskit

Hankealuetta ei ole nimetty merkittäväksi tulvariskialueeksi. Lehmonkärjen yleisen paikallisväylän määrittäminen julkiseksi kulkuväyläksi ei aiheuta merkittäviä tulvariskejä eikä edellytä erityisiä tulvariskien hallintatoimenpiteitä.

2.3.4.4 Vesistön tila

Hankealue sijaitsee Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueella vesimuodostumassa Päijänne (14.764.1.008), jonka pinta-ala on 45 200 ha. Vesimuodostuman tyyppi on suuret vähähumuksiset järvet.

Päijänteen vesimuodostuman ekologisen tilan hyvä tavoitetilä on saavutettu. Kemiallinen tila on hyvää huonompi johtuen siitä, että prioriteettiaineista bromattujen difenyyliettereiden raja-arvo ylittyy. Vesimuodostuman suurimmat ravinteiden kuormituslähteet ovat yhdyskuntien jätevesien pistekuormitus Asikkalan ja Padasjoen jätevedenpuhdistamoilta, maatalouden hajakuormitus sekä haja- ja loma-asutuksen jätevesien aiheuttama haja-kuormitus. Kemiallista tilaa heikentää eniten ilmasta tuleva elohopealaskema.

Asikkalan kunta seuraa Vähän-Äiniön lahden vedenlaatua Asikkalan järvien seurantasuunnitelman mukaisesti. Suunnitelman mukaan näytteet otetaan vuoden 2023 talven jälkeen viiden vuoden välein. Vedenlaatua seurataan samoin myös Vähän-Äiniön lahden pohjukassa olevilla Pätiälänlahdella ja Kaunionslahdella.

Hankealue kuuluu Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueeseen, jonka vesienhoitosuunnitelmassa vuosille 2022–2027 on todettu, että ympäristötavoitteita ei tulla saavuttamaan kaikissa vesimuodostumissa vuoteen 2027 mennessä.

Lehmonkärjen yleisen paikallisväylän hallinnoinnin muutos Asikkalan kunnalta Väylävirastolle ja väylän statuksen muuttuminen yleisestä paikallisväylästä julkiseksi kulkuväyläksi eivät heikennä vedenlaatua eivätkä ole vesienhoitosuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden vastaisia. Hanke ei vaikeuta Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman tavoitetilan saavuttamista nykytilanteeseen verrattuna.

2.3.4.5 Kalasto ja kalastus

Etelä- ja Keski-Päijänteellä harjoitetaan runsaasti kaupallista ja vapaa-ajan kalastusta. Käytetyimpiä pyyntimenetelmiä ovat troolikalastus, nuottaus, verkkokalastus, rysä- ja katiskakalastus sekä rapumerrat. Alueella toimii Etelä- ja Keski-Päijänteen kalatalousalue, jonka tehtävä on kehittää alueen kalataloutta.

Kaupallisten kalastajien merkittävin saalislaji on muikku. Vapaa-ajan kalastajien yleisimmät saalislajit ovat hauki, muikku ja ahven. Muita saalislajeja ovat siika, kuha, taimen, järvilohi, lahna, särki, kuore ja made. Vuoden 2020 kalastustiedustelun perusteella Etelä- ja Keski-Päijänteen kalatalousalueen kaupallisten kalastajien kokonaissaalis oli noin 220 000 kg ja vapaa-ajan kalastajien kokonaissaalis noin 122 000 kg. Päijänteellä on voimassa kalastusrajoituksia sekä kalastusta koskevia kielto- ja rajoitusalueita, joilla pyritään turvaamaan kalakantojen kestävä kalastus. Kalakantojen ylläpitämiseksi tehdään myös tuki-istutuksia.

Hankealue sijoittuu pääosin Vähä-Äiniön osakaskunnan vesialueelle ja pieneltä osin järjestäytymättömän Joenniemen osakaskunnan vesialueelle. Vähä-Äiniön osakaskunta myy kalastuslupia sekä osakkaille että vieraille. Osakaskunnan vesialueella on kalastusrajoituksia, joiden mukaisesti Kuoreniemen salmi ja Niemelänlahden keskilinja Paskonsaarta kohti on rauhoitettu verkkopyynniltä ja Kaunionlahdella on 50 mm pienin sallittu solmuväli ajalla 1.6.–31.8. Vähän-Äiniön lahteen laskevan Äiniönjoen suulla on ympärivuotinen verkkokalastuskielto ja Huuhinsaaren ja Haasinsaaren välisellä lahdella verkkokalastuskielto ajalle 1.9.–30.11. Kieltojen tarkoitus on turvata taimenen kutu- ja syönnösvaellus Äiniönjoella.

Alueella ei ole merkittävää kaupallista kalastusta. Alue ei sovellu troolikalastukseen, eikä siellä tällä hetkellä harjoiteta nuottakalastustakaan. Kaupallista verkkokalastusta ja ravustusta alueella voi jossain määrin olla, mutta tarkkaa tietoa ei ole. Alueella ei kukaan 1. luokan kaupallinen kalastaja harjoita päätoimista elinkeinoa.

Lehmonkärjen väylä ei estä seisovien pyydysten käyttöä väyläalueella. Veneliikenteen keskittyminen merkitylle veneväylälle helpottaa toisaalta väylän ulkopuolisen vesialueen käyttöä kalastukseen. Väylä on pyritty sijoittamaan alueelle, jolla kalastetaan vähemmän. Hankkeella ei ole vaikutusta kalastoon eikä vesialueella tapahtuvaan kalastukseen.

2.3.4.6 Vesistön käyttö

Päijänne on tärkeä virkistyskäyttöalue ja sen rannoilla sijaitsee paljon vapaa-ajan asutusta. Päijänteellä on kattava vesiväylästä ja kanavien kautta on pääsy myös viereisiin järviin. Päijänteellä liikkuu veneilijöitä, risteilyaluksia ja venetakseja. Järvellä harrastetaan myös melontaa ja vesiurheilua. Päijänteellä toimii useita matkailuyrityksiä ja venesatamia. Tärkeä luontomatkailukohde on Päijänteen kansallispuisto. Pääkaupunkiseudun juomavesi johdetaan Päijänteestä Päijänne-tunnelia pitkin. Hankkeella ei ole vaikutuksia vesistön käyttöön nykytilaan verrattuna.

2.3.4.7 Vesiliikenne

Lehmonkärjen vierasvenelaiturissa käy päivittäin satamaravintolassa vierailujen vuoksi noin 30–100 henkilöä ja satamassa yöpyy kuukausittain 50–100 henkilöä. Lehmonkärjessä on tällä hetkellä veneilijöille 22 paikkaa vierasvenesatamassa, viisi paikkaa vesijeteille, yksi taksivenepaikka ja 11 huvilalaiturien paikkaa. Suunnitteilla on lisätä satamapaikkojen määrää tulevaisuudessa. Lehmonkärjen satamasta liikennöivä kalastuslautta Marleena ja vesitaksi sekä Lehmonkärjestä vuokrattavat veneet ja vesijetit käyttävät myös väylää. Lisäksi Lehmonkärkeen tehdään tilausristeilyitä aluksilla M/S Kulkee Vettenhalki ja M/S Suomen Neito. Hankkeella ei ole vaikutusta nykyisin väylällä tapahtuvaan vesiliikenteeseen ja veneilyyn.

2.4 Hyödyt ja menetykset

Hankkeella on vain myönteisiä vaikutuksia vesialueen ja sen käytön kannalta. Asikkalan kunnan ja Väyläviraston välisissä keskusteluissa on katsottu tarkoituksenmukaiseksi siirtää väylän hallinta ja ylläpito Väylävirastolle. Omistusoikeuden siirto on juridinen toimenpide.

Hankkeeseen liittyvät toimenpiteet eivät hakijan mukaan aiheuta vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä kenellekään.

2.5 Esitys lupamääräyksiksi

Hakija on esittänyt päätökseen seuraavia väylämääräyksiä:

1. Väyläviraston on pidettävä väylä ja siihen tehdyt laitteet asianmukaisessa kunnossa.
2. Väylävirasto on vastuussa väylästä ja sen tavanomaisesta käytöstä.
3. Väylämuutos yleisestä paikallisväylästä julkiseksi kulkuväyläksi voidaan ottaa käyttöön, kun lupapäätös on saanut lainvoiman ja Väylävirasto on saanut vesiliikennelain (782/2019) 49 §:n mukaisesti Liikenne- ja viestintävirastolta väyläpäätöksen.
4. Väylämuutoksen käyttöönotosta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Asikkalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä Liikenne- ja viestintävirastolle.

3 Käsittely

3.1 Tiedottaminen

Hakemuksesta on tiedotettu julkaisemalla kuulutus ja hakemusasiakirjat aluehallintovirastojen verkkosivuilla (ylupa.avi.fi/) 10.9.2025–17.10.2025.

Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Asikkalan kunnan verkkosivuilla.

Hakemuksesta on lisäksi erikseen annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

3.2 Lausunnot

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksesta lausunnon Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen

kalatalousviranomaiselta, Liikenne- ja viestintävirastolta, Asikkalan kunnalta ja Asikkalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta.

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue on ilmoittanut, ettei se pidä tarpeellisena antaa lausuntoa asiassa.

3.2.1 Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen lausunto

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen mukaan väylätyypin muuttamisella yleisestä paikallisväylästä julkiseksi kulkuväyläksi ei ole sellaista kalataloudellista vaikutusta, että kalataloudellisen kompensaation määrääminen olisi tarpeen.

3.2.2 Liikenne- ja viestintäviraston lausunto

Liikenne- ja viestintävirastolla ei ole ollut huomautettavaa hakemuksesta. Lehmonkärjen väylä kuuluu väyläluokkaan 5 (Paikallisveneväylä) jonka mitoitussyväys on 2,4 m (Hs=-3,0 m).

Hakemuksen mukaan väylään ei kohdistu geometria- eikä merkintämuutoksia, minkä vuoksi hakijan ei tarvitse hakea Liikenne- ja viestintävirastolta väyläpäätöstä. Väyläviraston tulee kuitenkin tehdä ilmoitus Liikenne- ja viestintävirastolle ylläpitovastuiden siirtymisestä lausunnossa esitetyllä tavalla. Väyläviraston tulee myös huolehtia tietojen päivittämisestä vesiväylätietohallintajärjestään.

3.2.3 Asikkalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto

Asikkalan ympäristölautakunnan mukaan hallinnollinen muutos ei aiheuta ympäristövaikutuksia väylän alueella tai sen ympäristössä.

3.3 Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta ei ole jätetty muistutuksia eikä mielipiteitä.

3.4 Tiedoksianto

Aluehallintovirasto on 20.10.2025 toimittanut asiassa annetut lausunnot hakijalle tiedoksi.

4 Aluehallintoviraston ratkaisu

4.1 Väyläratkaisu

4.1.1 Julkiseksi kulkuväyläksi määrääminen

Aluehallintovirasto määrää Lehmonkärjen yleisen paikallisväylän (nro 8166) julkiseksi kulkuväyläksi Päijänteen Vähän-Äiniön lahdella yhteisillä vesialueilla 16-424-876-1 ja 16-405-876-1 Asikkalan kunnassa sekä vahvistaa väylän sijainnin ja väyläalueen sellaisina kuin ne on esitetty päätöksen nro 65/2023 perusteena olleen hakemussuunnitelman liitteenä olleessa väyläsuunnitelmapiirustuksessa nro 32012A08.002, päivätty 30.8.2022. Väylän mitoitussyvyys on 2,4 m ja haraussyvyys -3,0 m (NN +77,70 m). Väylän sijainti on esitetty tämän päätöksen liitteenä 1 olevassa karttapiiroksessa.

Lehmonkärjen yleisen paikallisväylän määräämisestä julkiseksi kulkuväyläksi tai Lehmonkärjen julkisen kulkuväylän tavanomaisesta käytöstä ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Väyläviraston on väylän ylläpitäjänä noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia väylämääräyksiä.

4.1.2 Lehmonkärjen yleisen paikallisväylän lakkauttaminen

Aluehallintovirasto lakkauttaa vesilain 10 luvun 4 §:n nojalla Lehmonkärjen yleisen paikallisväylän (nro 8166).

4.2 Väylämääräykset

1. Väyläviraston on huolehdittava väylän merkitsemisestä ja kunnossapidosta asianmukaisesti.
2. Väyläviraston ylläpitäjä on vastuussa väyläalueesta ja sen tavanomaisesta käytöstä mahdollisesti aiheutuvasta edunmenetyksestä.
3. Väylävirasto voi ottaa Lehmonkärjen julkisen kulkuväylän käyttöön, kun tämä päätös on saanut lainvoiman. Väylävirasto päättää väylän käyttöönottamisesta.
4. Väyläviraston tulee ilmoittaa Lehmonkärjen julkisen väylän käyttöönotosta kirjallisesti 60 päivän kuluessa aluehallintovirastolle, Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Asikkalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Liikenne- ja viestintävirastolle. Ilmoitukseen on liitettävä väylän ja sen turvalaitteiden sijaintia osoittava kartta, jos sijainnit poikkeavat tämän päätöksen liitteestä 1.

5 Väyläratkaisun perustelut

5.1 Julkiseksi kulkuväyläksi määrittämisen hyödyt ja menetykset

Lehmonkärjen väylä tarjoaa vesiliikenteelle turvallisen ja merkityn reitin Lehmonkärjen vierasvenelaituriin ja yhdistää Lehmonkärjen Päijänteen muuhun vesiväylästään.

Hankkeen yleiset edellytykset, kuten vaikutukset vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden toteutumiseen, on tutkittu aluehallintoviraston päätöksellä nro 65/2023. Samat edellytykset täyttyvät edelleen eikä vaikutusta ole sillä, että väylä määrätään julkiseksi kulkuväyläksi. Väylä määrätään julkiseksi kulkuväyläksi, koska väylän ylläpitäjäksi tulee Väylävirasto.

5.2 Julkiseksi kulkuväyläksi määrittämisen edellytykset

Vesilain 10 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan yleiseksi kulkuväyläksi määrittämiseen sekä väylän rakentamiseen ja ylläpitoon sovelletaan soveltuvin osin, mitä vesitaloushankkeesta ja hankkeeseen myönnettävästä luvasta säädetään, jollei tässä luvussa muuta säädetä.

Vesilain 10 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomainen voi Väyläviraston hakemuksesta määrätä julkiseksi kulkuväyläksi sellaisen vesistön osan, joka on tarpeen pitää avoinna yleistä laiva- tai veneliikennettä varten. Yleisenä veneliikenteenä pidetään myös vapaa-ajan veneilyä.

Vesilain 10 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan yleiseksi kulkuväyläksi määrittävän vesistön osan on täytettävä vaatimukset, jotka vesistössä harjoitettava liikenne huomioon ottaen yleiselle kulkuväylälle kohtuudella voidaan asettaa.

Aluehallintovirasto toteaa, että Lehmonkärjen väylä on ollut aluehallintoviraston lainvoimaisella päätöksellä määrätty yleinen paikallisväylä, joka on yleinen kulkuväylä. Julkiseksi kulkuväyläksi määrittämisestä koskevat edellytykset vastaavat väylän ylläpitäjää lukuun ottamatta julkiseksi kulkuväyläksi määrittämisen edellytyksiä.

Asikkalan kunta ja Väylävirasto ovat tehneet sopimuksen Lehmonkärjen väylän siirtymisestä Väyläviraston hallintaan. Osapuolet ovat sopineet Asikkalan kunnalle suoritettavista korvauksista koskien muun muassa turvalaitteita, joten vesilain 10 luvun 11 §:ssä säädetty valtion lunastusvelvollisuus on asianmukaisesti hoidettu.

5.3 Lehmonkärjen yleisen paikallisväylän lakkauttaminen

Vesilain 10 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan yleinen kulkuväylä voidaan hakemuksesta lakkauttaa noudattaen soveltuvin osin kulkuväyläksi määrittämisestä koskevia säännöksiä. Aluehallintovirasto lakkauttaa Lehmonkärjen yleisen paikallisväylän (nro 8166), koska väylä on tällä päätöksellä määrätty julkiseksi kulkuväyläksi. Lehmonkärjen väylä pysyy nykyisellä paikallaan vesilain 10 luvun 2 §:n 1 momentin tarkoittamana Väyläviraston ylläpitämänä julkisena kulkuväylänä.

5.4 Intressivertailu

Aluehallintovirasto katsoo, että hankkeesta saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä koituviin menetyksiin.

Hakemuksessa tarkoitettu vesistön osa voidaan määrätä julkiseksi kulkuväyläksi ja Lehmonkärjen yleinen paikallisväylä lakkauttaa.

6 Vastaus lausunnoissa esitettyihin vaatimuksiin

Aluehallintovirasto ottaa asiassa annetut lausunnot väyläratkaisusta ja väylämääräyksistä ilmenevällä tavalla huomioon.

7 Sovelletut säännökset

Vesilain (587/2011) 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohta, 10 luvun 2 §:n 1 momentti, 3 § ja 4 §:n 1 momentti sekä 11 luvun 21 §

8 Päätöksen täytäntöönpano

Päätös on täytäntöönpanokelpoinen sen saatua lainvoiman.

9 Käsittelymaksu

Käsittelymaksu on 4 400 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Asian käsittelystä peritään maksu, joka määräytyy aluehallintovirastojen maksuista vuosina 2025 ja 2026 annetun valtioneuvoston asetuksen (858/2024) ja sen liitteen mukaisesti. Asetuksen liitteen kohdan 3.3 taulukon mukaan väylän muuttamista koskevasta päätöksestä perittävän maksun suuruus on 4 400 euroa. Tässä tapauksessa on kyse olemassa olevan yleisen paikallisväylän muuttamisesta julkiseksi kulkuväyläksi.

10 Tiedottaminen

10.1 Päätös

Väylävirasto
Asikkalan kunta
Asikkalan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kalatalousviranomainen
Liikenne- ja viestintävirasto
Suomen ympäristökeskus

10.2 Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, joille hakemuksesta on annettu erikseen tieto.

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen aluehallintovirastojen verkkosivuilla (ylupa.avi.fi).

Tieto kuulutuksesta julkaistaan Asikkalan kunnan verkkosivuilla.

11 Muutoksenhaku

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

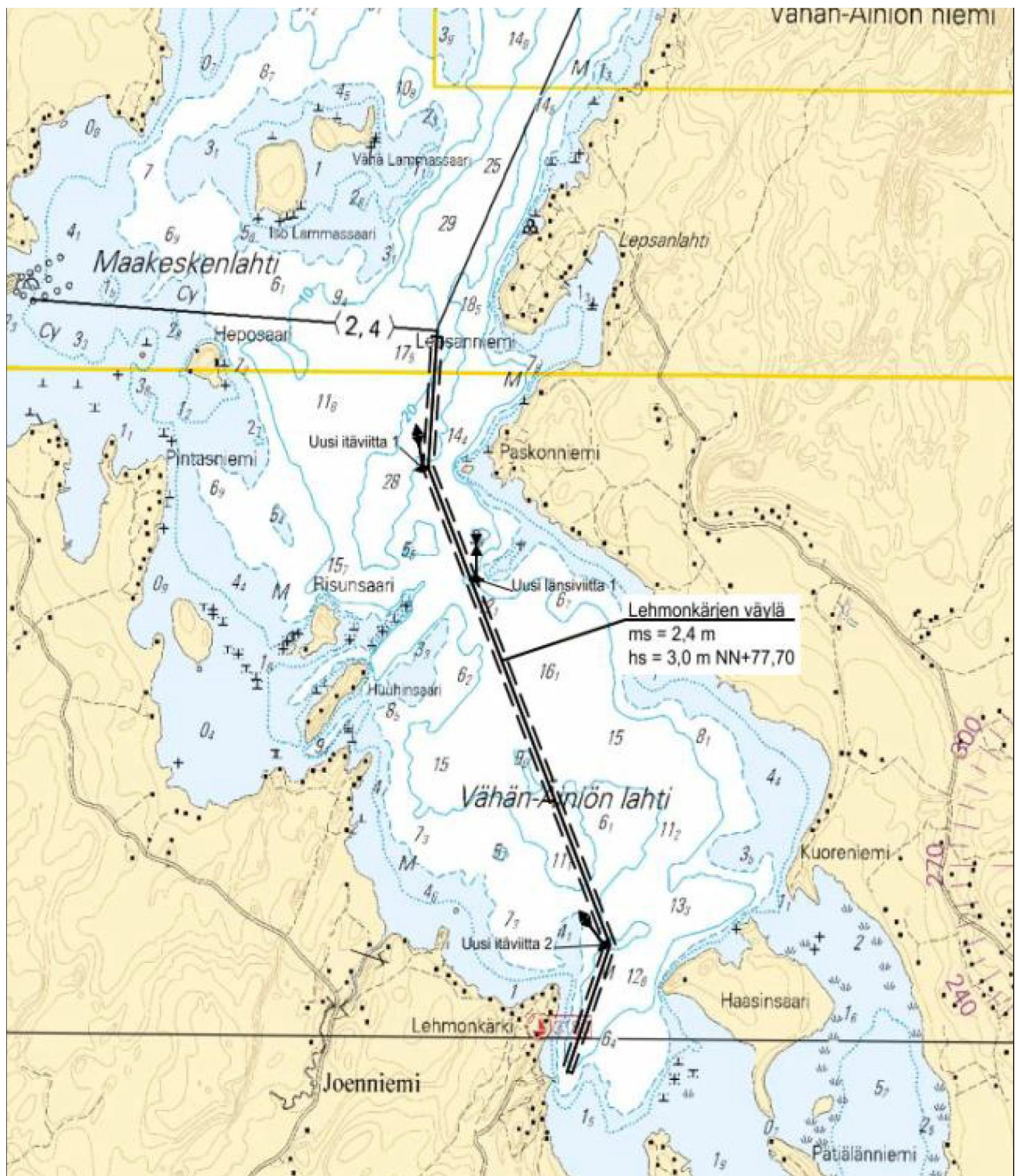
12 Liitteet

1. Karttapiirros Lehmonkärjen väylän sijainnista
2. Valitusosoitus
3. Esittelijän eriävä mielipide

13 Asian käsittelijät

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Päivi Jaara ja esitellyt ympäristöjuristi Anne Valjakka. Esittelijän eriävä mielipide on liitteenä 3.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

VALITUSOSOITUS

Tähän aluehallintoviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1020/2024) säädetään. Maksun suuruus on 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusaika päättyy **5.1.2026**.

Valitusaika määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia

prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.

- päätös, johon haetaan muutosta
- päätöksen kohta, johon haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)
- valtakirja
 - asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittää luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).
 - asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)

PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihe: 029 56 42 611

asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>.

Esittelijän eriävä mielipide

Väyläratkaisun osalta esitykseni on aluehallintoviraston päätöksen mukainen.

Käsittelymaksun osalta esitän, että se kuuluu seuraavasti:

Käsittelymaksu on 17 600 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Asian käsittelystä peritään maksu, joka määräytyy aluehallintovirastojen maksuista vuosina 2025 ja 2026 annetun valtioneuvoston asetuksen (858/2024) ja sen liitteen mukaisesti. Asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon, kohdan 3.3 Vesilain (587/2011) mukaiset vesitalousasiat, mukaan julkiseksi kulkuväyläksi määrittämisestä koskevasta päätöksestä perittävän maksun suuruus on 17 600 euroa.

Katson, että kyseessä ei ole väylän muuttaminen eikä käsittelymaksua siten voida määrätä sen kohdan nojalla.

Perustelut

Kulkuväyliä ja muita vesiliikennealueita koskevista asioista perittävät käsittelymaksut ovat aluehallintovirastojen maksuista vuosina 2025 ja 2026 annetun valtioneuvoston asetukseen nro 858/2024 (jäljempänä maksuasetus) liitetyn maksutaulukon kohdan 3.3 mukaan seuraavat:

- julkiseksi kulkuväyläksi määrittäminen (32 htp) 17 600 euroa
- yleiseksi paikallisväyläksi määrittäminen (16 htp) 8 600 euroa
- väylän muuttaminen tai lakkauttaminen tai turvalaitteen asentaminen (8 htp) 4 400 euroa

Aluehallintovirasto on päätöksessään määrännyt käsittelymaksun väylän muuttamista koskevan kohdan perusteella, mutta tehnyt seuraavan lisäyksen ”Tässä tapauksessa on kyse olemassa olevan yleisen paikallisväylän muuttamisesta julkiseksi kulkuväyläksi.”

Aluehallintoviraston väyläratkaisussa Lehmonkärjen yleinen paikallisväylä on vesilain mukaisessa käsittelymenettelyssä määrätty julkiseksi kulkuväyläksi. Lehmonkärjen väylä ei ole ennestään ollut julkinen kulkuväylä, jota muutetaan fyysisesti esimerkiksi sen sijainnin, linjauksen tai mittojen osalta. Kyse on väylän oikeudellisen aseman muuttamisesta yleisestä paikallisväylästä julkiseksi kulkuväyläksi.

Vesilain 10 luvun 4 §:ssä säädetään yleistä kulkuväylää koskevan lainvoimaisen päätöksen muuttamisesta tai väylän ja sen 2 momentissa

2 (2)

säädetään julkisen kulkuväylän ylläpitäjän oikeudesta muuttaa vähäisessä määrin kulkuväylän sijaintia tai ulottuvuutta, jos siitä ei aiheudu yleisten tai yksityisten etujen loukkausta. Kulkuväylän muuttamisena on viitattu nimenomaan kulkuväylän fyysiseen olemassaoloon eli sen sijaintiin ja ulottuvuuteen.

Hallituksen esityksessä vesilainsäädännön uudistamiseksi (HE 277/2009 vp) 10 luvun 4 §:ksi todetaan, että yleisen kulkuväylän oikeudellisesta asemasta johtuen lakiin tulee sisällyttää säännökset kulkuväylän muuttamisesta tai lakkauttamisesta. Vähäistä väylän muuttamista, jos muutoksella ei ole vaikutusta yleisiin tai yksityisiin etuihin, ei voida pitää sellaisena asiana, joka olisi käsiteltävä lainvoimaisen luvan muuttamista koskevana asiana lupaviranomaisessa. Sen vuoksi pykälän 2 momenttiin esitetään sisällytettäväksi säännökset julkisen kulkuväylän ylläpitäjän oikeudesta muuttaa lainvoimaisen päätöksen estämättä vähäisessä määrin kulkuväylän sijaintia tai ulottuvuutta.

Käsitykseni mukaan vesilain ja hallituksen esityksen viittauksilla kulkuväylän sijaintiin tai ulottuvuuteen otetaan kantaa siihen, mitä kulkuväylän muuttamisella tarkoitetaan.

Maksutaulukon mukaan ei ole mahdollista alentaa perittävää käsittelymaksua, vaikka tehty työmäärä olisi tavanomaista vähäisempi kuten tässä tapauksessa. Ainoastaan käsittelymaksun korottaminen on maksutaulukon mukaan mahdollista. Tämän vuoksi olen päätenyt esittämään asiassa maksutaulukossa asetetun mukaista 17 600 euron määrää julkiseksi kulkuväyläksi määräämiselle.

Ympäristöjuristi Anne Valjakka

Tämä asiakirja ESAVI/22558/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/22558/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Valjakka Anne 26.11.2025 08:01

Ratkaisija Jaara Päivi 26.11.2025 08:07